



Република Србија
**КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ**

Савска улица 25/IV, Београд
Број: 7/0-01-49/2022-4
Датум: 22.07.2022. године

МИНИСТАРСТВО РУДАРСТВА И ЕНЕРГЕТИКЕ

Немањина 22-26
Београд

Министарство рударства и енергетике доставило је Комисији за заштиту конкуренције (у даљем тексту: Комисија), путем електронске поште дана 18.07.2022. године, предлог Процедуралног акта о подстицању интеграције регионалног енергетског тржишта у Енергетској заједници, као и предлоге аката означених као Анекси 1, 1б, 1ц, 1д, 1е, 1ф и 1г, којима се врши измена и допуна уредби ЕУ из области енергетике, наведених даље у тексту, ради давања мишљења.

Савет Комисије за заштиту конкуренције, на основу члана 22. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС”, бр. 51/09 и 95/13) и члана 19. став 1. тачка 1) Статута Комисије за заштиту конкуренције („Службени гласник РС“, број 49/2010) на 91. седници од 22. јула 2022. године, даје следеће

МИШЉЕЊЕ

Предлог Процедуралног акта о подстицању интеграције регионалног енергетског тржишта у Енергетској заједници, први пут је достављен Комисији електронским путем, ради давања мишљења, дана 13.5.2022. године. На овај предлог, Комисија се изјаснила у свом мишљењу број 7/0-01-49/2022-2 од 18.5.2022. године.

Имајући у виду чињеницу да нови предлог Процедуралног акта о подстицању интеграције регионалног енергетског тржишта у Енергетској заједници, достављен 18.07.2022. године (у даљем тексту: Предлог) не одступа битно од претходног, односно, да примедбе Комисије из горе наведеног мишљења нису уважене, остајући код већ изнетих ставова, Комисија наводи следеће:

Процедуралним актима Енергетске заједнице не може се регулисати материја која спада у домен регулисања Уговора о оснивању Енергетске заједнице¹, нити се таквим актима може мењати Уговор, којим су јасно прописани начин и услови његове измене и допуне. Комисија сматра да, у овом случају, нису испуњени услови прописани чланом 86. Уговора, који предвиђа

¹ Закон о ратификацији Уговора о оснивању Енергетске заједнице између Европске заједнице и Републике Албаније, Републике Бугарске, Босне и Херцеговине, Републике Хрватске, Бивше Југословенске Републике Македоније, Републике Црне Горе, Румуније, Републике Србије и Привремене Мисије Уједињених нација на Косову у складу са Резолуцијом 1244 Савета безбедности Уједињених нација, објављен је у „Службеном гласнику РС“ број 62 од 19. јула 2006. године.

да: „Процедуралним Актом се уређују организациона, буџетска и питања транспарентности Енергетске заједнице, укључујући и поверавање овлашћења од стране Министарског савета Сталној групи на високом нивоу, Регулаторном одбору или Секретаријату и има обавезујући карактер за институције Енергетске заједнице, као и за Стране, уколико је то предвиђено самим Процедуралним Актом.”

Уколико претходно изнети став Комисије не буде уважен, указујемо и на следеће:

- Одредбом члана 2. став 1. тачка б) Предлога, којим се одређују овлашћења Агенције за сарадњу енергетских регулатора, предвиђено је усвајање појединачних одлука од стране те Агенције. Одредбе предложеног члана нису довољно јасне и из њих се не може закључити да ли би се појединачне одлуке наведене Агенције могле тицати и питања заштите конкуренције, која су, у погледу аката или радњи који утичу или би могли утицати на конкуренцију на тржишту Републике Србије, једино у надлежности Комисије у складу са Законом о заштити конкуренције („Службени гласник РС”, бр. 51/09 и 95/13, даље у тексту: Закон), те је у том смислу потребно прецизирати наведену одредбу.
- Одредбом члана 4. Предлога, предвиђена је дужност сарадње „националних извршних органа Уговорних страна” са „националним извршним органима држава чланица”, Европском комисијом и Секретаријатом Енергетске заједнице, иако није прецизно дефинисано на које органе се мисли.

Такође, Комисија је мишљења да су одредбе овог члана недовољно прецизне и у погледу формулације „спровођење забрана у области конкуренције и државне помоћи, како је садржано у члановима 18. и 19. Уговора”. У том контексту, Комисија указује на то да јој је Законом поверено вршење јавних овлашћења и да је искључиво надлежна да решава о правима и обавезама учесника на тржишту и одређује управне мере у складу са Законом, како у поступцима испитивања и утврђивања рестриктивних споразума и злоупотребе доминантног положаја, тако и у поступцима контроле концентрација. Стога се, према оцени Комисије, одредба члана 4. Предлога у овом делу, може и тумачити само у том смислу (на пример, управна мера која у себи садржи забрану одређеног понашања, може бити донета само од стране Комисије у складу са Законом).

Када је у питању сарадња са другим телима за заштиту конкуренције и Европском комисијом, Комисија указује на то да таква сарадња већ постоји и одвија се у оквиру важећих прописа, пре свега Закона и Споразума о стабилизацији и придруживању² (у даљем тексту: ССП). Комисија је закључила више билатералних споразума о сарадњи са телима за заштиту конкуренције³, док на основу ССП-а, Комисија сарађује са Европском комисијом у области заштите конкуренције, за коју је надлежна.

Поводом захтева Министарства за давање мишљења на предлоге аката означених као Анекси 1, 1б, 1ц, 1д, 1е, 1ф и 1г, а којима се мењају и допуњују уредбе ЕУ из области енергетике, и то:

1. Уредба (ЕУ) 2019/942 Европског парламента и Савета од 5. јуна 2019. године о оснивању Агенције Европске уније за сарадњу енергетских регулатора (Annex 1),
2. Уредба (ЕУ) 2019/943 Европског парламента и Савета од 5. јуна 2019. године о унутрашњем тржишту енергетике (Annex 1b),

² Закон о потврђивању Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране и Републике Србије, са друге стране, („Службени гласник РС- међународни уговори”, бр. 83/2008).

³ Комисија је закључила билатералне споразуме о сарадњи између осталих, са телима за заштиту конкуренције Мађарске, Аустрије, Румуније, Словеније, Хрватске, Црне Горе, БиХ и Северне Македоније.

3. Уредба Комисије (ЕУ) 2015/1222 од 24. јула 2015. године о успостављању смерница за доделу капацитета и управљању загушењима (Annex 1c),
4. Уредба Комисије (ЕУ) 2016/1719 од 26. септембра 2016. године о успостављању смерница за дугорочну расподелу капацитета (Annex 1d),
5. Уредба Комисије (ЕУ) 2017/1485 о успостављању смерница за рад електроенергетског преносног система (Annex 1e),
6. Уредба Комисије (ЕУ) 2017/2195 од 23. новембра 2017. године о успостављању смерница за електричну енергију у равнотежења (Annex 1f) и
7. Уредба Комисије (ЕУ) 2017/2196 од 24. новембра. 2017. године о успостављању мрежног кодекса за рад у хаваријским ситуацијама и поновно успостављање електроенергетског система (Annex 1g)

Комисија указује на следеће.

Уз предлоге измена и допуна наведених аката није достављено пратеће образложење, али се из увода предложених аката и њихове садржине може закључити да се предлажу ради адаптације и инкорпорације наведених уредби у Уговор о оснивању Енергетске заједнице. Управо у том погледу постоји претходно питање које није у надлежности Комисије. То је питање испуњености услова из Наслова II, Главе VII Уговора о оснивању Енергетске заједнице, односно чл. 24. и 25. Уговора, којима је прописана могућност адаптације правних тековина ЕУ кроз овај Уговор, сходно еволуцији правних тековина ЕУ. Додатно, имајући у виду да се ради о уредбама из области енергетике, испуњеност релевантних услова било би потребно ценити у вези са одредбама чл. 10. и 11. Уговора, којима су прописани начин имплементације и скуп правних тековина ЕУ у области енергетике који потпада под предметни Уговор.

Под претпоставком да су наведени услови за предлагање предметних аката из Уговора испуњени, Комисија указује на следеће:

- У тексту предлога акта означеног као Анекс 1б (Annex 1b), којим се мења и допуњује Уредба ЕУ 2019/943 Европског парламента и Савета од 5. јуна 2019. године о унутрашњем тржишту енергетике, одмах испод назива уредбе, наводи се да ће она бити инкорпорирана (у Уговор о оснивању Енергетске заједнице) и адаптирана одлуком Министарског савета Енергетске заједнице, али и да се њом мења члан 11. Уговора. Одредбом члана 100. Уговора о оснивању Енергетске заједнице прописана је процедура за његове измене и допуне, према којој је неопходна једногласност чланова Министарског савета, док је за одлуке Министарског савета којима се одређени акт адаптира и инкорпорира у Уговор, сходно члану 81, довољан глас већине чланова Министарског савета. Стога, уколико постоји намера измене одређеног члана Уговора о оснивању Енергетске заједнице, поред намере инкорпорације одговарајуће уредбе ЕУ у овај Уговор, морала би бити испоштована процедура из члана 100. коју он прописује.

Такође, у тексту предлога измена и допуна Уредбе ЕУ 2019/943 Европског парламента и Савета од 5. јуна 2019. године о унутрашњем тржишту енергетике, на више места, наводи се израз "право конкуренције Енергетске заједнице" ("Energy Community competition law"). Поводом наведеног, Комисија истиче да Уговор о оснивању Енергетске заједнице преузима правила конкуренције Европске уније која су наведена у Анексу III Уговора. С обзиром на наведено, било би сврсисходно прецизирати да се

ради о правилима конкуренције ЕУ која су сходно инкорпорирана у Уговор о оснивању Енергетске заједнице и упутити на Анекс III Уговора. Поред тога, било би потребно додати „и национално право заштите конкуренције“, односно „у складу са националним правом заштите конкуренције“.

- Комисија даље истиче да у свим предлозима аката (на пример, у Анексу 1е, у члану 45. ст. 1 и 2, у Анексу 1б у члану 50, итд), постоје одредбе којима се предвиђа достављање, односно размена одређених података и информација између независних учесника на тржишту (произвођачи, оператори преносног и/или дистрибутивног система и сл). Ради се о подацима и информацијама који су пословно „осетљиви“ (на пример, о цени, трошковима, капацитетима итд) и чија размена може бити проблематична са аспекта заштите конкуренције. Комисија је свесна да је достављање и размена ових података предвиђена и неопходна у циљу обезбеђивања несметаног и континуираног функционисања енергетског система, тако да очекује да ће прописивање обавезе размене информација бити ограничено само на неопходне информације и податке, а који ће бити коришћени искључиво у циљу, на начин и у мери која је неоподна за остваривање жељеног.

На преостали део материјала, Комисија, са аспекта своје надлежности, нема примедби.

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Небојша Перић с. р.